

BĚLORUSKO

Základní údaje

Bělorusko získalo svou nezávislost na tehdejším Sovětském svazu v roce 1991, úzké vztahy s nástupnickým Ruskem však udrželo dodnes. Od roku 1999 je země členem Svazového státu Ruska a Běloruska, který má prvky provázanější konfederace. Bělorusko je od roku 2015 členem Eurasijského svazu spolu s Ruskem, Kazachstánem, Arménií a Kyrgyzstánem.

V Bělorusku je prezidentský systém v čele s prezidentem Alexandrem Lukašenkem, který tento post zastává od roku 1994. V roce 2004 byla v Bělorusku změněna ústava, když došlo k odstranění maximálního počtu období pro výkon prezidentské funkce. Poslední prezidentské volby se konaly v říjnu 2015, Alexandr Lukašenko získal 83,5 % hlasů. V červenci 2016 proběhla v Bělorusku měnová reforma, kdy 10 000 BYR bylo denominováno na 1 BYN. Nové bankovky jsou tištěny ve Spojeném království a mince jsou raženy v Litvě a na Slovensku.

Struktura zahraničního obchodu

Oproti zbytku Evropy má běloruské hospodářství značně vyšší podíl zemědělství – vytváří 9,2 % HDP a zaměstnává 9,4 % pracovní síly. Bělorusko stejně jako i Česká republika je průmyslově zaměřenou zemí.

Mezi nejdůležitější exportní partnery patří Rusko (39 %), Británie (11,2 %) a Ukrajina (9,5 %). Vyváží se především stroje a příslušenství, minerální produkty, chemikálie, kovy a potraviny. Dováží se (zejména z oblasti strojírenství, minerálů, chemikálií, potravinářství a kovů) především z Ruska (56,6 %), Číny (7,9 %) a Německa (4,6 %).

Makroekonomický přehled

Ekonomické prostředí v Bělorusku bylo během roku 2015 a na začátku roku 2016 velice nestabilní. Hospodářství pokleslo o téměř 4 % v roce 2015 a i pro rok 2016 IMF očekává pokles o další 3 % HDP, především kvůli strukturálním nedostatkům místního nepružného trhu spolu s externími šoky. Běloruská měna v tomto období hodně oslabovala a reálné mzdy výrazně poklesly porovnání s rokem 2014 v závislosti na ztrátách místních podniků. Makroekonomický výhled není příliš pozitivní

(pokles o 0,5 % HDP v roce 2017) a ve střednědobém horizontu by ekonomika mohla růst okolo 1 %. Mezi negativní faktory patří záporný demografický vývoj, absence hlubších strukturálních reforem a nízký růst produktivity.

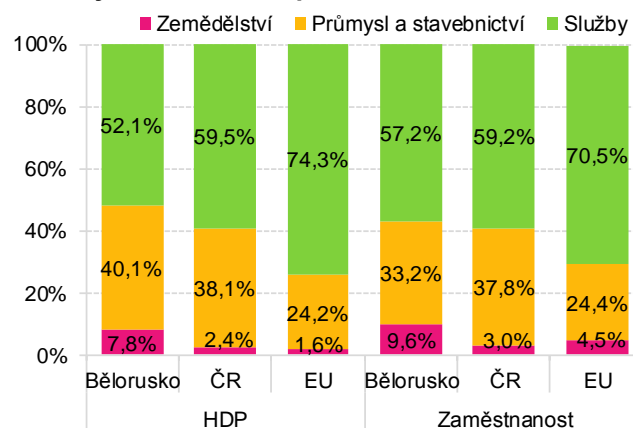
Přísnější fiskální a monetární politiky v letech 2015-16 pomohly podpořit makroekonomickou stabilizaci. Směnný kurz se stabilizoval a mezinárodní dluhopisový spread se zúžil, což jsou pozitivní signály do budoucna. Po uvolnění měnové politiky na začátku roku 2015 se stav zahraničních měnových rezerv stabilizoval a v posledních měsících začal zvyšovat. Inflace pravidelně klesá, ale do roku 2017 nadále zůstane nad 12 %. Veřejný dluh v roce 2015 výrazně vzrostl i přes přebytkový rozpočet, především kvůli ztrátám ve státních podnicích. Zahraniční dluh roste a rezervy zůstávají na mezinárodní poměry velice nízké.

Trh práce

Nezaměstnanost se v roce 2015 oproti předchozímu roku vzrostla na 1,5 % (dle IMF). Problémem je, že o ní neexistují důvěryhodné oficiální informace (oficiálně je nezaměstnáno cca 1 % pracovní síly, neoficiálně až 10x tolik).

Oficiální název	Běloruská republika
Počet obyvatel	9 498 400 (2016)
Rozloha	207 600 km ²
Měna	Běloruský rubl (BYN)
Etnické složení	Bělorusové 83,7 %, Rusové 8,3 %, Poláci 3,1 %, Ukrajinci 1,7 %, ostatní 3,2 %

Sektory národního hospodářství

Zdroj: Světová banka; zaměstnanost 2013, HDP 2015

Základní makro ukazatele	2014	2015	2016 ^e	2017 ^e
Růst HDP (%)	1,7	-3,9	-3,0	-0,5
Míra nezaměstnanosti (%)	0,5	1,5	1,5	1,5
Inflace (%)	18,1	13,5	12,7	12,0
Běžný účet plat. bilance (% HDP)	-6,9	-3,8	-4,9	-4,8
Saldo veřejných rozpočtů (% HDP)	0,7	1,9	-1,9	-3,6
Veřejný dluh (% HDP)	37,3	53,7	54,9	59,2

Úřady pokutují každého nezaměstnaného - každý musí být alespoň oficiálně zapsán jako pracující. Zmíněné 1 % zahrnuje počet lidí zaregistrovaných v pracovních agenturách jako aktivně hledající práci.

Minimální mzda je stanovena na národní úrovni rozhodnutím Rady ministrů Běloruské republiky, její výše k 1. 1. 2016 byla stanovena na 2,3 milionu BYR (114 eur), což je dnes (po červencové denominaci) cca 230 BYN.

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně. Je možné ji uzavřít na dobu určitou či neurčitou. Pracovní smlouva na dobu určitou může být uzavřena v maximální délce 5 let. Pracovní smlouva může být rozvázána buď na základě oboustranné dohody nebo na popud pouze jedné strany.

Základy obchodního práva

Pro realizaci investice v Bělorusku je vhodné použít některou z forem obchodních společností, případně si založit reprezentaci. Při zakládání společnosti je nutné promyslet, zda-li investor založí úplně novou entitu či se zapojí do entity již existující. Pokud je vklad zahraničního investora do kapitálu společnosti vyšší než 20 000 USD, pak na ní běloruský zákon o investicích pohlíží jako na společnost se zahraničním investorem.

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba korporátní daně je 18 % (s účinností od 1. ledna 2012), výjimkou jsou banky a pojišťovny, na které je uvalena 25% sazba. Dividendy jsou v Bělorusku zdaněny srážkovou daní ve výši 12 %.

Fyzické osoby rezidenti (pokud se vyskytují v Bělorusku více než 183 dní v roce) musí zdanit veškeré své příjmy (tj. včetně příjmů ze zahraničí), nerezidenti odvádí v Bělorusku jen daň z příjmů z běloruských zdrojů.

Sazba daně z příjmu fyzických osob je ve výši 13 %. Existuje však výjimka ve výši 9 % pro zaměstnance high-tech parků. Základní sazba DPH v Bělorusku je 20 % pro téměř veškeré zboží a služby. Snížená 10% sazba je uplatňována na některé potraviny a zboží pro děti.

Energetika

Bělorusko je velmi závislé na svém východním sousedovi - cca 90 % energetických dodávek ze zahraničí jde právě z Ruska, třetina příjmů z exportu pramení ze zpracování ruské ropy a ruský zemní plyn pokrývá 90 % produkce tepelné a elektrické energie.

Nová strategie vlády plánuje do roku 2035 snížit závislost na energetickém importu z Ruska z cca 90 % na 70 % a podíl zemního plynu na tvorbě elektřiny a tepelné energie z cca 90 % na 50 %. Jednou z cest je budování nové jaderné elektrárny, jejíž první reaktor by měl být zprovozněn v roce 2018. Dále plánují do roku 2020 vystavět nové větrné elektrárny, jednu uhelnou a čtyři vodní elektrárny.

Dominantním zdrojem výroby elektřiny je podle IEA v Bělorusku zemní plyn (98 %) následovaný ropou (1,1 %).

Investiční pobídky

Bělorusko nabízí zahraničním investorům především daňové a celní úlevy za účelem rozvoje dopravní infrastruktury, stavebnictví, farmaceutického průmyslu, bio-technologického průmyslu, high-technologií, zemědělství, potravinářského průmyslu a dalších oblastí.

Základní ukazatele trhu práce

Míra nezaměstnanosti (2015)	1,5 %	
Průměrná mzda (Q3 2016)	744 BYN (340 EUR)	
Minimální měsíční mzda (2016)	114 €	
Ø měsíční mzdy v odvětvích (Q3 2016)	Bělorusko	ČR
Stavebnictví	374 €	884 €
Velkoobchod a maloobchod	327 €	935 €
Doprava a skladování	352 €	926 €
Ubytování, stravování a pohostinství	258 €	566 €

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezeným	Žádný
Společnost s dodatečným ručením	50 Základních jednotek (500 BYN = cca 227 EUR)
Otevřená akciová společnost	400 základních jednotek (4 000 BYN = cca 1 818 EUR)
Uzavřená akciová společnost	100 základních jednotek (1 000 BYN = cca 455 EUR)

Daň/odvod	Sazba
korporátní daň	18% / 25%*
daň z dividend nerezidentům	12 %
daň z příjmu jednotlivců	9% / 13%
sociální zabezpečení (zaměstnanec)	1 %
sociální zabezpečení (zaměstnavatel)	34 %
DPH (základní / snížená)	20% / 10%

*25% sazba se vztahuje na banky a pojišťovny